POLIISI
POLIISIHALLITUS
Polisstyrelsen
National Police Board

HE 144/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi esitutkintalain 3 luvun 11 §:n ja oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 1 luvun 8 a §:n ja 5 luvun 13 §:n muuttamisesta

Lakivaliokunta 18.10.2022

Poliisitarkastaja Kari Siivo

Lapsiin kohdistuvien rikosten tutkinnasta

- Lapsirikostutkintaa (lähtökohtaisesti seksuaali- ja pahoinpitelyrikokset) kehitetty viime vuosina merkittävästi
- Barnahus toimintamallit, rikosasioiden keskitetty käsittely moniviranomaisyhteistyössä
- Korostuu osaaminen ja tutkinnan laatu
- Tapaukset hyvin erilaisia ja eritasoisia (nuoret rikoksentekijät – lapsi rikoksen kohteena)
- Vaativaa esitutkintaa, henkisesti kuormittavaa tutkijoille ja tutkinnanjohtajille
- Tapauskohtainen harkinta ja lapsen etu huomioitava kokonaisvaltaisesti
- Seksuaali- ja pahoinpitelyrikosten kasvu
- Tutkintaympäristön muutos - verkkovälitteinen hyväksikäyttö ja rikossarjat
- Barnahus Käsikirja lapsiin kohdistuvien väkivalta-ja seksuaalirikosten tutkintaan (poliisi.fi)

POLIISI
POLIISIHALLITUS
Polisstyrelsen
National Police Board

Hallituksen esityksestä; Esitutkinnan toimittaminen kiireellisenä

- Kannatettavaa; kun epäillään alle 18-vuotiaaseen kohdistunutta seksuaali-, ryöstö- tai kiristysrikosta taikka alle 18-vuotiaan henkeen, terveyteen ja vapauteen kohdistunutta rikosta
- Korostuu tutkinnan aloittaminen kiireellisesti ja näytön turvaaminen
- Ei nähdä tarkoituksenmukaisena laajentaa RL 24 luvun rikoksiin
- Tapaukset eri tasoisia ja niiden vahingollisuus erilainen (esim. kunnianloukkaus vs. seksuaalirikos)
- Ei oikeassa suhteessa esitutkintojen priorisointiin kokonaisuutena
- Poliisilla paljon priorisoitavia rikostutkintoja, ensisijaisesti kaikki vakavat henkeen ja terveyteen kohdistuvat

Esityksestä; Kiireellisyys, tutkinnan priorisointi

- Kiireellisyyttä ei ole tarkemmin määritelty
- Ongelmallista jos jää laillisuusvalvontaratkaisuilla linjattavaksi
- Ei voida asettaa tarkkaa tutkintapäivien määrää
- Tapauskohtainen harkinta – laadulliset perusteet ja kriteerit
- Rikoksen vakavuus ja vahingollisuus
- Kaikilta osin poliisi ei voi vaikuttaa tutkinnan kestoon – vaativimmat pitkäkestoista tutkintaa
- Kiireellisyys ei saa vaarantaa tutkinnan luotettavuutta
- Kiireellisyys ei sovi sovittelumenettelyyn tai esitutkinnan rajoittamiseen
- Tutkintaa edelleen kehitettävä ja tutkintatoimenpiteet suunniteltava

Arvio tarvittavista resursseista

- HE arvio 29 henkilötyövuotta (2-3 tutkijaa / n. 750 rikosasiaa / poliisilaitos)
- Arvioitu Poliisihallituksessa perustuen suuntaa antaviin tilastoihin ja määriin
- Kokonaisuus otettava huomioon, ei pelkästään kiireellisyysvaatimusta
- Koskee lapsiin kohdistuvien seksuaali- ja pahoinpitelyrikosten tutkintaa, joissa tutkinnat pitkiä ja viivästyneet (nuorten tekemät tutkinnallisesti yksinkertaisempia)
- Pahoinpitelyrikosten tutkinta-aika 2019-2021 keskimäärin 202 päivää
- Seksuaalirikosten tutkinta-aika keskimäärin 268 päivää (hyväksikäyttö 292)
- Erityiskoulutuksen saaneita tutkijoita poliisilaitoksissa n. 150 (v. 2020 tilanne)
- Muutos on merkittävä ja konkreettinen tutkinnalle
- Perusteltu lisäresurssitarve 75 henkilötyövuotta, kiireellisyysvaatimus tarkoittaa tutkinta-ajan merkittävää lyhentämistä

Kiitos

Kari Siivo
poliisitarkastaja
kari.siivo@poliisi.fi
p. 0295482080